

FIRST TERM ILAANA ISE NI SAA KINNI FUN SS3

YORUBA LANGUAGE

OSE	AKORI EKO
1	<p>EDE – Itesiwaju eko lori oro ise; Alaye lori orisii ati ilo re ninu gbolohun</p> <p>ASA – Afiwe asa Isinku abinibi ati eto sinku ode oni. Ayipada to ti de ba Asa isinku abinibi tabi atohunrinwa</p> <p>LITIRESO – Agbeyewo iwe ti Ajo WAEC/NECO yan. Onkowe, itan ni soki ati awon amuye miiran</p>
2	<p>EDE – Itesiwaju eko lori isori gbolohun gege bi ihun won. Gbolohun eleyo oro ise, gbolohun olopo oro-ise, sise akojopo gbolohun eleyo oro-ise.</p> <p>ASA – Eto ogunjije. Awon iran/orile ti o maa n jagun ni ile Yoruba laye atijo. Eto aabo ilu ati ipati awon obinrin n ko ninu eto ogun</p> <p>LITIRESO – Itupale asayn iwe lati ajo WAEC/NECO yan</p>
3	<p>EDE – Itesiwaju lori ihun oro</p> <p>Dida oro oruko ti asede mo yato si eyi ti a ko seda</p> <p>Itupale oro oruko eniyan, sise akojopo oro oruko</p> <p>ASA – Itesiwaju eko lori Egbe Awo</p> <p>Orisirisii egbe Awo ti o wa nile Yoruba</p> <p>Alaye kiku lori ipa ti awon egbe wonyii n ko ninu eto oselu</p> <p>LITIRESO – Itupale asayn iwe lati ajo WAEC/NECO yan</p>
4	<p>EDE – Iba Isele (Aseranwo oro-ise)</p> <p>i. Orisii iba ise to wa Asetan, Aterere, Aisetan abbl</p> <p>ii. Awon wunreni ti o toka iba ise ninu gbolohun</p> <p>ASA – Itesiwaju eko nipa igbagbo ati ero Yoruba nipa oso ati aje. Ero ati igbagbo awon eya miiran ni orile ede Naijiiria ati orile ede miiran nipa oso ati aje</p> <p>LITIRESO – Itupale asayn iwe lati ajo WAEC/NECO yan</p>

5	<p>EDE – Itesiwaju lori Oro Agbaso</p> <p>Yiyo oro enu oloro si oro agbaso, fifi eti si sise, kika ati jijabo iroyin ipade</p> <p>Yiya afo agba oro si afo-asafo</p> <p>ASA – Itesiwaju lori Eko ile ati imototo itoju ara, bi a se nkini, oro siso, onje jije ati awo fifo</p> <p>LITIRESO – Itupale asayn iwe lati ajo WAEC/NECO yan</p>
6	<p>EDE – Itesiwaju lori oro aroko oniroyin, ijiroro kikun lori awon ori oro to je mo aroko oniroyin. Kiko ilapa ero</p> <p>ASA – Itesiwaju eko lori ojuse eni ni awujo pataki ojuse eni ninu ile, laarin ebi, egbe, adugbo, abbl</p> <p>LITIRESO – Itupale asayn iwe lati ajo WAEC/NECO yan</p>
7	<p>EDE – Iyato to wa laarin Oro Aponle ati Apola Aponle, alaye kikun. Oro Aponle ati Apola Aponle, titoka si ilo oro aponle ninu gbolohun, fifa oro aponle ati apola aponle yo ninu gbolohun tabi ipinro, sise alaye ise okookan won ninu gbolohun. Alopo mejeeji ninu gbolohun</p> <p>ASA – Itesiwaju lori oran dida ati ijiya ti o to ipa ti awon agbefoba ati agbonfinro n ko ninu sise eto idajo fun arufin ati odaran, orisii eto idajo ati oan ti a o gba fi iya je odaran laye atijo ati ode oni</p> <p>LITIRESO – Ayewo finifini lori awon Asayn itandowe. Itandowe siso, itandowe kookan ni oloro geere titoba si oew ati asa to suyo ninu itan kookan, isowolo ede ninu itan to di owe kookan.</p>
8	<p>EDE – itesiwaju ninu aayan ogbufo. Ogbon ti a n ta fun aayan ogbufo lati ede geesi si ojulowo ede Yoruba. Fifoye itumo ayoka oloro geere to ta koko jut i ateyinwa lo lati inu ede geesi si ojulowo Yoruba ajumolo</p> <p>ASA – Itesiwaju nipa igbagbo awon Yoruba si aseyin waye ati abami eda</p> <p>LITIRESO – Itupale asayn iwe lati ajo WAEC/NECO yan</p>
9.	<p>EDE – Itesiwaju Akaye Ayoka (orisirisi, agbeyewo orisirisi, akaye bii oloro geere, ewi, ere onitan, ati orisii ayoka danra wo</p> <p>ASA – Itesiwaju lori eewo. Awon eewo ti aisan mu wa akojopo aisan ati eewo ti alaisan kookan ko gbodo deja, anfaani awon eewo fun awon alaisan</p>

	LITIRESO - Itupale asayn iwe lati ajo WAEC/NECO yan
10	EDE – Atunyewo awon isori oro-oruko, oro aropo oruko, oro ise, sise itupale gbolohun kekere si isori oro ASA – Itesiwaju lori oruko ile Yoruba, oruko Amutorunwa, oruko abiso ati oriki inagije LITIRESO - Itupale asayn iwe lati ajo WAEC/NECO yan
11	Atunyewo eko lori ise saa yii ninu ede, asa ati litireso
12	Akanse idanwo lori eko, ede, asa ati litireso

OSE KINNI

AKORI EKO: ORO – ISE

Oro – ise ni oro tabi akojopo oro to n toka si isele tabi nkan ti oluwa se ninu gbolohun. Bi apeere:

Ade ra iwe ede Yoruba

Tuned gun igi osan

“ra” ati “gun” ni opomulero to je oro – ise ti a fi mo nkan ti oluwa se ninu iso oke wonyii:

Abuda oro – ise

i. Oro – ise ni o maa n je yo leyin oluwa. Apeere:

Ade je moinmoin

Nike feran ese

ii. Oro ti o ba tele atoka iyisodi ko lo gbodo je oro –ise. Apeere:

Bola ko je iyan

Sunkanmi o wa

Eya/ orisii oro – ise

1. ORO – ISE KIKUN: Oro – ise ti o le da duro ti o sin i itumo kikun lai sip e a fi oro – ise miiran kun un. Bi apeere:

Sade lo

Bisi sun

Kolade rerin-in

Oro – ise kikun le je

a. Oro – ise agbabo

oro – ise agbabo ni awon oro – ise ti won ko le sai gbabo ninu gbolohun. Bi apeere:

mo de ikoko

bisi ra iyo

kikelomo je eja

OSE KEJI

AKORI EKO: ITESIWAJU LORI ISORI ORO EDE YORUBA

Apeere gbolohun lori oro – oruko ni ipo alo:

O mu emu

Ajadi fo agbe

Ekundayo ko ile alaja...